

смаку є його спроможність змінюватися, розвиватися (А.Щербо), але процес розвитку смаку не зупиняється впродовж життя людини (О.Ігнатович).

Метою та естетичною потребою особистості є необхідність отримати насолоду, а отже – це породжує активно-дійове ставлення до навколишнього світу. Художньо-естетичне ставлення людей до навколишньої дійсності проявляється в різних видах творчої діяльності: у прикрашанні себе і навколишніх предметів, створенні досконалих речей, спогляданні красивих речей тощо. Особливою сферою реалізації потреби в естетичній насолоді є художня творчість. Під час творчої діяльності створюється певна річ, але зміст її духовний: у ній відображені явища дійсності, внутрішнього світу дитини, її ставлення до життя. Саме тому естетичний зміст в мистецтві багатогранний – він відображається як у відтворених життєвих явищах, так і в естетичному ставленні до цих явищ творця; в матеріалах, які використовує дитина, і, як підсумок, у творі – результаті дитячої праці.

Висновки. Отже, формування художньо-естетичного смаку неможливе без естетичного почуття, естетичного сприйняття, естетичного досвіду, і естетичної інформації, без широти естетичної потреби. Тому необхідними передумовами формування художньо-естетичного смаку є розвиненість естетичного почуття, здатність бачити естетичну цінність у творах мистецтва, суспільних явищах. Постає необхідність організації спеціального педагогічного впливу, який багатосторонньо впливав би на почуття і свідомість молодших школярів, формував у них естетичне ставлення до дійсності через провідні види діяльності, що характеризуються в оптимальному своєму прояві співтворчим началом.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. –1440 с.
2. Івченко А.О. Тлумачний словник української мови / худож.-оформлювач І.В.Осипов. Харків: Фоліо, 2006. –540 с.
3. Калашник Н. Г. Естетичні смаки і формування особистості: психологічні акценти: монографія. / Н. Г. Калашник., О. А. Гнатенко – Київ; Запоріжжя; Луганськ: Альма-матер, 2008. – 275 с.
4. Миропольська Н. Уроки художньо-естетичного циклу в школі: навчання і виховання: Навчальний посібник. / Н.Миропольська, С.Ничкало, В.Рагнозіна та інші. – Тернопіль: Богдан, 2006. – 240 с.
5. Щербо А. Б. Естетичне виховання учнів у початкових класах. / А.Б.Щербо, Д.М.Джола. – Київ: Рад. шк., 1969. – 235 с.]

А.Левченко
Вихователь КЗДНЗ№57 ВМР

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку в умовах реорганізації освіти підвищують вимоги до освітнього процесу, який міг би забезпечити формування творчих здібностей особистості. Розвиток кожної дитини як творчої індивідуальності відповідає потребам педагогіки сьогодення, сприяє гуманізації освіти. Залучення дітей до мистецтва формує емоційноціннісне ставлення до світу, активізуючи їх прагнення до творчої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема творчого розвитку особистості школяра не є новою. Різні аспекти творчого розвитку особистості висвітлені в роботах Л. Виготського, Б. Теплова, В. Медушевського, О. Газмана і багатьох інших учених. Розвиток різних напрямів дитячої творчої діяльності представлені в дослідженнях В. Льовіна, Н. Ветлугіної, Т. Комарової, Н. Сакуліної, Є. Фльоріної. На українському ґрунті загальнофілософська проблема творчості репрезентована у працях Г. Батіщева, В. Білозерцева, Г. Давидової, М. Дьоміна, М. Кагана, В. Ніколка, Б. Новикова, В. Петрушенка, Л. Яценка та інших. Логіко-гносеологічний аспект творчості досліджують В. Біблер, Г. Волинка, Д. Грязнов, О. Коршунова.

Мета статті – з'ясувати доцільність використання театралізованих ігор для ефективного формування творчої особистості дітей молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема формування творчої особистості викликає гострий інтерес у всьому світі. Адже розвиток кожної дитини як творчої індивідуальності відповідає потребам педагогіки сьогодення, сприяє гуманізації освіти. Залучення дітей до мистецтва формує емоційноціннісне ставлення до світу, активізуючи їх прагнення до творчої діяльності. *Театралізована гра*, як один з її видів, є ефективним засобом соціалізації дитини в процесі осмислення нею морального підтексту літературного чи фольклорного твору і участі в грі, яка має колективний характер, що і створює сприятливі умови для розвитку почуття партнерства та освоєння способів позитивної взаємодії. У театралізованій грі здійснюється емоційний розвиток: діти знайомляться з почуттями, настроями героїв, освоюють способи їх зовнішнього вираження, усвідомлюють причини того чи іншого настрою.

Театралізована гра, або драматизація, є одним із видів творчих ігор. Заняття театралізованою діяльністю не тільки знайомить дітей із світом прекрасного, але і пробуджує в них здатність до співчуття, співпереживання, активізують мислення, уяву. Харківська педагог, науковець і театральний діяч М. Розенштейн, яка надавала особливого значення театральному мистецтву в справі виховання й навчання дітей вважала, що вчителі повинні застосовувати цей вид мистецтва не лише як розвагу, не лише як метод виховання, а й як метод вивчення програмного матеріалу із шкільних курсів. Її звернення саме до театрального мистецтва, як засобу формування учнів, пояснюється глибокими переконаннями щодо педагогічного впливу театру на особистість: “Театральне мистецтво, оперуючи такими засобами як рух, слово, звук, користуючись ще й

засобами інших мистецтв, найбільше захоплює і глядачів, і виконавців, а також є найзрозумілішим для дітей...” [8, с. 84]

Характерними особливостями театралізованих ігор є літературна чи фольклорна основа їх змісту та наявність глядачів (Л. В. Артемова, Л. В. Ворошніна, Л. С. Фурміна і ін). Їх можна розділити на дві основні групи: драматизації і режисерські (кожна з них, у свою чергу, поділяється на кілька видів) [7, с. 3].

В іграх-драматизація дитина, виконуючи роль як «артиста», самостійно створює образ за допомогою комплексу засобів вербальної і невербальної виразності. Видами драматизації є ігри-імітації образів тварин, людей, літературних персонажів; рольові діалоги на основі тексту; інсценування творів; постановки вистав за одним чи кількома творами; ігри-імпровізації з розігрування сюжету (або кількох сюжетів) без попередньої підготовки. У театралізованих іграх дія, предмет, костюм або лялька мають велике значення, оскільки полегшують прийняття дитиною ролі, що визначає вибір ігрових дій. Образ героя, його основні риси дії, переживання визначені змістом твору [6, с. 28]. Творчість дитини виявляється у правдивому зображенні персонажа. Для цього треба зрозуміти персонаж, його вчинки, представити його стан, почуття, вміти аналізувати і оцінювати дії. Це багато в чому залежить від досвіду дитини: чим різноманітніше його враження про навколишнє життя, тим багатша уява, почуття, здатність мислити.

Театралізована діяльність - унікальний засіб збагачення мовленнєвого досвіду, досвіду дітей, розвитку зв'язного мовлення. Вона впливає на розвиток всіх психічних процесів та на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини, сприяє розвитку інтелектуальної сфери, фізичної сфери, комунікативної сфери, морально-вольової сфери, поведінкової сфери. [4, с. 47]. У відвертому широкому ставленні до художнього образу, втіленні його у різних формах театралізованої діяльності дитина виявляє рівень художньо-естетичного сприймання, мовленнєву компетенцію, певні знання, вміння, навички, здобуті нею раніш в умовах спеціально організованого навчання.

Слід зазначити, що в процесі спілкування з театром народжуються та розвиваються емоційні переживання дитини, розширюються уявлення про особливості образотворчого та музичного мистецтва, які супроводжують сценічне дійство; удосконалюються психічні процеси: пам'ять, уява, мислення, розширюється світогляд та мовленнєве спілкування. У дітей розвивається пізнавальна культура, формується вміння творчого самовираження, розвивається здібність до використання прийомів імпровізацій, прагнення до перевтілювання, вміння від простого наслідування перейти до творчого само прояву. Відповідно, театр для дітей - це школа відчуттів і сприймання, школа високої емоційної культури, людського спілкування і стосунків. великі можливості театралізованих ігор такі: беручи участь в театралізованій діяльності, діти ознайомлюються з навколишнім світом, а вміло поставлені вчителем запитання спонукають дітей думати, аналізувати, робити висновки та узагальнення; театралізована діяльність розвиває емоційну сферу дитини;

театралізована діяльність - важливий засіб розвитку у дітей емпатії тобто здібності розпізнавати емоційний стан людини за мімікою, жестами, інтонацією, вміння ставити себе на її місце в різних ситуаціях, знаходити адекватні засоби сприйняття; театралізована діяльність дає змогу формувати досвід соціальних навичок поведінки; театралізована діяльність має психологічний вплив на формування психологічного стану дитини. [5, с. 112].

Одним із улюблених видів театралізованої гри є розігрування казки. Вона радує дітей своїм оптимізмом, добротою, любов'ю до всього живого, мудрою зрозумілістю життя, співчуттям до слабшого, гумором. При цьому формується досвід соціальних навичок поведінки, а улюблені герої стають зразками для наслідування. Дитина отримує роль одного з її героїв, прилучається до культури свого народу, мимоволі вбирає те ставлення до світу, яке дає їй силу і стійкість в майбутньому житті.

Формування творчих здібностей молодших школярів передбачає оновлення форм і методів надання особистісного сенсу, активізацію емоційної сфери та ціннісних позицій і найвідчутніше проявляється у процесі творчої театралізованої діяльності при постійному вдосконаленні вмінь розуміти та відчувати закладений у сценічних творах режисерський задум, володінні елементами означеної діяльності як засобу вираження власного ставлення до явищ життя. [2, с.34].

Висновки. Театралізовані ігри впливають на розвиток самостійності у дітей, творчих здібностей, викликають прагнення доводити розпочату справу до кінця, виховують уміння продовжувати діяльність навіть при небажанні нею займатися або при виникненні більш цікавої діяльності. Гра для дитини, особливо в молодшому шкільному віці, наділена ще й дослідницьким змістом, який дає змогу моделювати все те, що існує поза грою. Вона є формою творчого відображення дитиною дійсності, а також засобом уточнення і збагачення знань умінь і навичок, розглядається як провідний вид діяльності молодшого школяра.

Література

1. Богуш А. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи / А. Богуш, Н. Луцан. — К. : Слово, 2008. — 256 с.
2. Борисова О. «Виховні можливості дитячого театру у формуванні ціннісних орієнтацій дітей. Теоретичні питання культури освіти та виховання: збірник наукових праць. – Випуск 30 / за загальною редакцією академіка АПН України Євтуха М, укладач Михайличенко О.-Київ: Видавництво центр КНЛУ, 2006. - 296с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. — К. Либідь, 1997. — 376 с.
4. Дорошенко Т. Розвиток творчих здібностей на уроках музики: методичні рекомендації. Київ // Початкова школа. 2001 - №4.
5. Калиниченко А. В. Розвиток ігрової діяльності дошкільнят : методичний посібник / А. Калиниченко, Ю. Микляева, В. Сидоренко. - М. : Айріс-прес, 2004. - 112 с.

6. Капська А. Методика підготовки художнього твору до виконання. - К.: КДПУ, 1988. - 77 с.

7. Комаровська О. Театральне мистецтво в курсі "Художня культура України" // Мистецтво і освіта. - 2002. - № 2. - С. 26-39.

8. Неменова Т. Розвиток творчих проявів дітей в процесі ігор //, що театралізуються, Дошкільне виховання. - 1989. - №1.- с.23- 28.

9. Олійник О. Удосконалення акторської майстерності педагогів / О.Олійник // Вихователь-методист дошкільного закладу №9, 2013, С. 20-27.

**Л.М. Ліхіцька,
канд. пед. наук, доцент
кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
О.С. Вічавська,
концертмейстер
кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У наш час відбувається пошук нових шляхів організації освіти дітей із особливими освітніми потребами. Однак, на сьогодні практично не розроблений механізм здійснення інклюзивного навчання дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку. У зв'язку з цим, виникає потреба в організації особливого виду дошкільного навчального закладу, де б реалізувалась інклюзивна освіта. Це пов'язано зі специфікою методик, невідповідністю кадрів, відсутністю спеціалістів. Адже, крім вихователя, у навчальному процесі активну участь бере помічник (асистент) вихователя, який володіє корекційно-компенсаторними технологіями. Він здійснює превентивне і корекційне сприяння, психологічні і корекційні послуги. Меншою, ніж у звичайних групах, є наповнюваність дітей [5, с. 7]. Тому виникає потреба у створенні реальних умов дошкільної інклюзивної освіти, які забезпечать дітям, починаючи з раннього віку, увесь спектр освітніх послуг, різноманітних за формою й змістом, а саме: корекційно-розвивальних, оздоровчо-лікувальних, соціально-психологічних. Це й зумовило вибір теми нашої статті.

Актуальною проблемою корекційної педагогіки є інклюзивне навчання, тобто створення такого освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям кожної дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку [3, с. 24]. Тому останнім часом у світовій освітній практиці застосовується термін "інклюзія" (відангл.inclusion – включення) – процес реального включення всіх громадян, які мають труднощі у психофізичному